

КРАТКА СПРАВКА

за начина, по който е уредено разпространението на т.нар. програми за възрастни във Великобритания.

Източник на материалите е сайтът на английския регулатор www.ofcom.org.uk. Прави впечатление, че там е наличен специален раздел “Родители”, съдържащ богата информация с цел предпазване на децата от вредно или неподходящо съдържание. Тук могат да се намерят и различни полезни съвети както към родителите, така и към доставчиците, които програмират съдържанието на разпространяваните от тях програми, както и възможност за отправяне на оплаквания. Би следвало тук да са налични и резултати от проведени социологически проучвания сред аудиторията, но по-голямата част от посочените липсват, въпреки че са дадени линкове към тях.

Ofcom’s Broadcasting Code съдържа раздели, посветени на защита на децата, както и правила, насочени към радио- и телевизионните оператори, за планиране на програмите и за ограничаване на излъчването преди 21:00 часа на такива, които включват обиден език, насилие, сексуални материали и опасно или вредно поведение, което децата може да се опитват да копират.

Самият **Broadcasting code** е разделен на секции (раздели), като още първата е със заглавие Защита на ненавършилите 18 години. Част от основните принципи, заложиени в кодекса, са:

Материали, които могат сериозно да увредят физическото, умственото или моралното развитие на лицата под осемнадесет години, не трябва да се излъчват. При предоставянето на услуги радио- и телевизионните оператори трябва да предприемат всички разумни стъпки за защита на населението под осемнадесет години. За телевизионните услуги това е в допълнение към задълженията им, произтичащи от Директива за аудиовизуалните медийни услуги. Децата* също трябва да бъдат защитени от материали, които са неподходящи за тях, чрез подходящо планиране. (*Децата са лица на възраст под петнадесет години).

Уредба на разпространението на т.нар. сексуални материали за възрастни:

Материали, определени от Класификацията на Британския съвет за кино с рейтинг “R18”, не следва да се излъчват по никое време.

Сексуални материали за възрастни са материали, които съдържат картини и/или език със силно сексуален характер, излъчващи се с основна цел сексуална възбуда или стимулация, не могат да бъдат разпространявани по друго време освен между 22:00 и 05:30 чрез “премиум” абонаментни услуги и “pay per view”/ нощни услуги, които задължително работят с ограничен достъп. В допълнение трябва да бъдат въведени и мерки, които да гарантират, че абонатът е пълнолетен.

Задължително ограничен достъп означава, че има ПИН защитена система (или друга еквивалентна защита), които не могат да бъдат отстранени от потребителя.

Показването на полов акт не трябва да се извършва преди 21:00 часа (за телевизия) или когато е особено вероятно децата да слушат (за радио), освен ако е налице сериозна образователна цел. Всяко обсъждане или показване на сексуално поведение трябва да бъде редакционно оправдано ако е преди границата (21:00) и съответно трябва да бъде ограничено.

Показването на голота преди 21:00 часа трябва да бъде оправдано от контекста на предаването.

Класифицираните от Британския съвет за кино филми с рейтинг “18-” не трябва да бъдат излъчвани преди 21:00 часа чрез каквито и да било услуги, освен pay per view, и дори тогава те може да се окажат неподходящи за разпространение по това време.

Услугите “premium” абонамент могат да разпространяват филми с рейтинг до “15-” по всяко време, при условие, че е задължително ограничен достъпът преди 20:00 и след 05:30.

Услугите “pay per view” могат да разпространяват филми с рейтинг до “18-” по всяко време, при условие, че е задължително ограничен достъпът преди 21:00 и след 05:30.

Филми с рейтинг “R18” не могат да бъдат излъчвани.

На страницата на Ofcom има публикувано Ръководство (Guidance Notes), което има за цел да подпомогне радио- и телевизионните оператори при тълкуването и прилагането на Broadcasting code. Според това ръководство:

Материалите, определени от Класификацията на Британския съвет за кино с рейтинг “R18” са различни от тези, определени с рейтинг “18-”. Категорията “R18” е специална и законово ограничаваша класификация за конкретни произведения, съдържащи ясни изображения на истински секс или материали, силно свързани със сексуални фетиши, с участието на възрастни; също така и анимирани сексуални изображения. Тези филми могат да бъдат показвани само на възрастни в специални лицензирани кина или разпространявани само в лицензиран секс-шоп.

Ofcom счита, че “Секс материали за възрастни” са материали, които включват картина и/или език със сексуален характер, който се излъчва с основна цел сексуална възбуда или стимулация. В тази връзка Ofcom е извършил различни проучвания и е публикувал статии, което счита за “сексуални материали за възрастни” (линковете на тези проучвания не са достъпни).

Предоставящите услугата по разпространение на такива материали трябва да осигурят задължително ограничен достъп по подразбиране.

Съществуват и материали, които имат приблизителна прилика със “сексуалните материали за възрастни” или могат да включват картини със сексуална активност, но основната им цел не е сексуална възбуда и поради тази причина не подлежат на задължително ограничен достъп. Такива могат да бъдат развлекателни програми на секс-индустрията, включващи графики или повтарящи се или продължителни кадри на сексуална активност, трейлъри на филми за възрастни или образователни и документални филми, съдържащи ясни изображения на сексуални действия.

Преценено е, че Класификацията на Британския съвет за кино дава доста ясна индикация за това дали един филм е подходящ за излъчване в определен момент. Например, ако законът казва, че неподходящи материали за деца до 15 години не могат да се излъчват преди 21:00 и след 05:30, то тогава филм, определен с рейтинг “15-” не би следвало да бъде програмиран за излъчване през деня.

Видно от изложеното, във Великобритания е недопустимо свободното излъчване на програми за възрастни (без защита с ПИН или друга подобна система), дори и в нощните часове, практика, която у нас е характерна за почти всички предприятия, разпространяващи програми.